

Muslimerna är ingen homogen grupp

Islam är ingen homogen religion. Det går inte att säga att det finns si och så många "muslimar" i Sverige. Man bör heller aldrig tala om muslimer som "grupp" eller som ett "sambälte" i Sverige. Det skriver **Ingemund Hägg**.

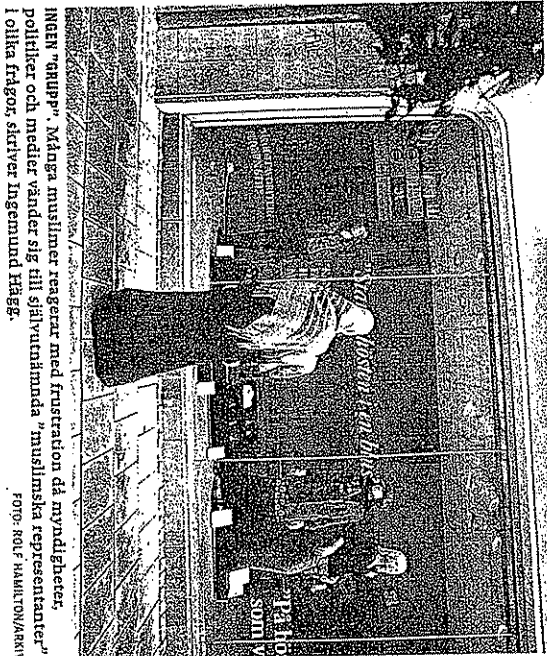
HUR MÅNGA MUSLIMER FINNS DET I SVERIGE? Inre likt att svara på eftersom det inte finns en enhällig definition av "muslim". Ofta utgår man från en persons födelseland. Länder som sägs ha en övervägande muslimsk befolkning kallas då för muslimska länder. Ibland utgår man från personens religion – är han eller hon praktiserande, bekännande, troende muslim? Ibland från personens traditioner, seder och bruk som kan förknippas med kulturer i muslimska länder. Kan en person som är agnostiker eller ateist vara muslim? Kan en muslim välja att stula vara muslim?

Hur är det då med de kanske 400 000 muslimerna i Sverige eller om de nu är 300 000 eller 149 000? Det finns olika bud. Gissningarna bygger vanligen på varifrån personerna härstammar. Om en del av dem sedan är kristna som flytt från tryck i sina hemländer, eller islamtroende som tillhört en islamisk religion som förtryckt i hemlandet, eller ickapraktiserande – det finns det inga uppgifter om.

Lyckligtvis får religionsstatistiken inte registreras i svensk officiell statistik så där finns inga uppgifter att hämta. Inte heller är det tillräckligt officiell statistik grupperna befolkningen i etniska kategorier. Detta är viktigt och ska givetvis gålla i en liberal demokrati.

Men det finns ju muslimska organisationer. Kan de ge underlag för statistikerna av antal?

Det finns islamiska trossamfund som är registrerade av staten och som kan få statliga bidrag. För bidrag krävs uppgift om antal "begränsade", som termen betyder, som görs av medlemmar eller registrerade deltagare i samfundets verksamheter. År 2009 var 110 000 beaktade. Många av dessa kan antagligen betraktas som troende och praktiserande, även om det av dem kanske mer är personer som håller fast vid sedvänjor med ursprung i de länder de härstammar från. Kan ske likartat därvid svenskar som är medlem i Svenska kyrkan för dop, vigsel och begravning.

INGEN "GRUPP" Många muslimer reagerar med frustration då myndigheter, politiker och media vänder sig till självutnämnda "muslimska representanter" i olika frågor, skriver Ingemund Hägg.

Hur det är med dem som kallas muslimer och inte beaktas av de här organisationerna vet man mindre om. I undersökningar om vad "muslimer" anses i olika frågor brukar forskarna utgå från om tillräckligt personer själva ser sig som muslimer. Studier i Sverige av "muslimer" ser man varierande – positiva och negativa – förhållningssätt till islam och till traditioner och seder förknippade med muslimska länder.

Islam är inte en homogen religion. Även inom de stora huvudgrupperna sunni och shia finns många olika islamutövningar. Det finns inga av alla troende muslimer accepteras "här" tolkning av Koranen.

Muslimer i Sverige är en heterogen samhällsminskör. Detta gör det vanskligt när staten försöker komma till tals med "muslimerna".

Statsrådet Erik Ullenhag vill på DN Debatt den 13 januari zoomoveretka berättelser mellan grupper där han ser det "muslimska Sverige" eller "svenska muslimer" som en grupp. Han inbjuder "förtroddare för det

"Även bland praktiserande muslimer finns högst olikartade intressen."

muslimska Sverige" till samtal. Det är som om det muslimska Sverige existerar som något homogent (bortsett från ett mindre antal extremister) och att det finns något gemensamt som "förtroddare" kan artikulera.

FOTO: HOJF. HANSTRÖM/KANVA

Ullenhag är inget undantag, så här förhåller sig regering, riksdag, kommuner och myndigheter. Det finns ett antal muslimska och islamiska riksorganisationer i olika nationer i Sverige. Men att söka efter muslimska "intressen" som skulle vara intressen för alla muslimer av olika slag i Sverige ser jag som högst beaktligt.

Är det finns muslimer som söker sig samman och bildar föreningar för gemensam syften är givetvis bra men det är fokus på "alla" som jag ifrågasätter.

Förstå att homogenisering av muslimer finner man i Söndertidningen om våldsbejaktande islamistisk extremism i Sverige. Det "finns en struktur med riksförbund och paralytorganisationer som kan föra många svenska muslimer talar". Ja, kanske dessa kan tala för upp mot 100 000 människor men jag talar för 400 000.

Sambandet mellan muslimska och icke-muslimska föreningar kan också bidra till att skapa och stärka en svensk-muslimsk identitet. Tanken på en övergripande svensk-muslimsk identitet finner jag högst

nadsväckande, inte minst då den framförs av en statlig myndighet.

Detta vi-och-dominerande i det offentliga Sverige är vanligt. Att muslim inte är något homogent och enhälligt bildar man för. Behövt att finna representanter och talespersoner för muslimer är så starkt att man bildar för verklighet.

Man inser inte heller att fokuseringen på så kallade representanter – ibland nästan självutnämnda – kan bidra till frustation och konflikter med muslimer som inte alla känner sig företrädare av de här talespersonerna. Även bland praktiserande muslimer finns högst olikartade intressen. Att staten och kommuner vill ha organisationer och personer att samtal med är naturligt men det viktiga är då att inse att dessa endast representerar sina medlemmar och inga andra.

Medier i Sverige är ofta lika anhängsamma. Dagens Nyheter ledare skrev 16.12.2010 om "det muslimska sambandet" och "det muslimska sambandet", som om det skulle finnas några sådana föreviser i Sverige (jämför om vi skulle tala om "det kristna sambandet" eller "det interreligiösa sambandet").

Vi-och-dominerande är positivt i många sammanhang – utan ett "döm" finns ju inte ett "vi". Men här är det negativt.

Att dela in människor i kategorier och jämföra och bekräfta "grupper" är vanligt i dagens Sverige. Inte minst beskrivningar är "gruppföringen" av muslimer. Det är dags att sluta att "upplåda" som "vi" i förhållande till "döm", tala och skriva om "muslimerna i Sverige". Det handlar om inbjuder som själva kan ha valt att karaktärisera sig som muslimer, men då på en mångfald olika sätt och givetvis är välkomna att göra det. Och i kombination med andra identifikationer, exempelvis kopplade till medborgarskap, arbete, boende, kultur, språk. Alla bör ses som individer och själva få välja hur de vill karaktärisera sig och vilka sammanhang de vill ingå.

Ingemund Hägg
 UNT 1/13 2011

"Tanken på en övergripande svensk-muslimsk identitet finner jag häpnadsväckande, inte minst då den framförs av en statlig myndighet."